

Životné jubileum prof. Ing. Eduarda Bublinca, CSc.



Významná slovenská vedecká osobnosť, lesník, ekológ a pedagóg Eduard Bublinec sa dožil pri vysokej pracovnej aktivite v roku 2012 pekných 75 rokov. Je tu milá príležitosť pogratulovať a spomenúť si na jeho cieľavedomé a tvorivé dielo.

Celý doterajší pracovný život mu vyplňala vedecká činnosť, ktorá sa začala už počas vysokoškolského štúdia na Vysokej škole lesníckej a drevárskej vo Zvolene. Prvé tri roky po jej absolvovaní pôsobil na Strednej lesníckej škole v Prešove a Lesoprojekt-e v typologickom (ekologickom) prieskume. Jeho orientácia, skôr na teóriu, ho zaviedla v roku 1965 do Výskumného ústavu lesného hospodárstva vo Zvolene (teraz Lesnícky výskumný ústav Zvolen, Národného lesníckeho centra). Tu v roku 1970 obhájil vedeckú hodnosť kandidáta vied. Po dlhoročnom pôsobení vo VÚLH prešiel v roku 1984 do práve zakladaného ústavu Slovenskej akadémie vied, dnes Ústav ekológie lesa (ÚEL).

Zásadný obrat v nárokoch na využitie jeho organizačných schopností nastal po zmenách v roku 1989. V rokoch 1990 – 2000 bol riaditeľom ÚEL SAV. Súčasne pôsobil ako pedagóg aj na Technickej univerzite vo Zvolene (TU). V roku 1992 sa habilitoval na docenta a v roku 1994 bol menovaný profesorom. V rokoch 1994 až 2004 viedol Katedru prírodného prostredia TU Zvolen. V súčasnosti je exce-

lentným pracovníkom ÚEL SAV a pôsobí ako vedúci riešiteľ grantových projektov. Od roku 2004 prednáša a pracuje na Pedagogickej fakulte Katolíckej univerzity v Ružomberku. Zároveň je riaditeľom Ústavu biológie a ekológie PF KU. Naďalej spolupracuje s TU vo Zvolene a s Prírodovedeckou fakultou Univerzity Komenského v Bratislave. Popri riešení radu domácich výskumných úloh bol zapojený do známych medzinárodných biologických a biosférických programov IBP (International Biological Programme) a programu MaB (Man and Biosphere). Vykonával a stále aj zastáva významné funkcie, ako predsedu celoštátnej Spoločnej odbornej komisie pre obhajobu doktorandských dizertačných prác z ekológie, je predsedom redakčnej rady časopisu *Folia oecologica* a je členom viacerých vedeckých rád i vedeckých spoločností. Bol predsedom Akademického senátu Katolíckej univerzity, ďalej gestorom študijného odboru Ekológia lesa, bol členom Predsedníctva grantovej agentúry VEGA. Uplatnil sa tiež ako poradca redakčnej rady časopisu *Radosť a nádej*, ktorý vydáva Ústredie slovenskej kresťanskej inteligencie. Stal sa čestným členom Slovenskej akadémie pôdohospodárskych vied. Z mnohých ocenení treba vyzdvihnúť Zlatú plaketu SAV za zásluhy v biologicko-ekologických vedách a Fándlyho medailu.

Vedeckovýskumné zameranie prof. Bublinca reprezentuje jeho rozsiahla publikačná činnosť. Spomeňme najvýznamnejšie práce:

Intoxikácia pôdy v oblasti magnezitových závodov, jej meliorácia a vplyv na výživu rastlín (1971), *Podzolový pôdotvorný pro-*

ces pod borovicovými porastmi Záhoria (1974), *Ekologické princípy tvorby a ochrany zelene* (1991, v spoluautorstve), *Odber živín ťažbou zo smrekových ekosystémov* (1993), *Koncentrácia, akumulácia a kolobeh prvkov v bukovom a smrekovom ekosystéme* (1994, v angličtine), v spoluautorstve *Škodcovia dubov a ich prirodzení nepriatelia* (1999, v nemčine), *Slovenské pralesy – diverzita a ochrana* (2001, v slovenčine a angličtine) obe ocenené premiou Literárneho fondu, *Minulosť, súčasnosť a budúcnosť lesných pôd Slovenska* (2000), *Lesné pôdy a ich funkcie* (2002, spoluautor), editor a spoluautor monografie *Buk a bukové ekosystémy Slovenska* (2011) ocenej v roku 2012 hlavnou cenou Literárneho fondu v odbore Prírodných a lekárskeho vied. Doménou jeho vedeckých prác je výskum biogeochemických cyklov najmä v bukových a smrekových ekosystémoch. Prispel nimi k nevyhnutnej kompletizácii poznania ekologických zákonitostí kolobehu bioprvkov vo vývoji a raste lesa. Zvlášť možno poukázať na výskum prebiehajúci na ekologických experimentálnych stacionároch s odstupňovanou intenzitou ťažbových zásahov na Bielom Váhu a v Kremnických vrchoch, ktoré sú mimoriadne cenné pre prevádzkovú prax. Svoj výskum rozšíril na vysoko aktuálny input škodlivých látok, ktoré ovplyvňujú životné pochody lesa. Konkrétne išlo o negatívny dopad kyslých zrážok, alebo o chemizmus a mechanizmus podzolizácie, či o sanáciu odpadu v hliníkárni, resp. jeľšavskej magnezitke a ďalšie. Výsledky týchto výskumov sú veľmi naliehavo potrebné, lebo zdravotný stav našich lesov sa miestami dostáva do extrémnej situácie. Veď škodlivé faktory si vynucujú tri štvrtiny ťažby ihličnatých drevín. Vedecky získané poznatky pomáhajú pri argumentácii dôvodov ochranných zásahov proti názorom ponechať lesy na samovývoj.

Osobitne sa žiada zdôrazniť jeho prínosy pri poznávaní dekompozičných pochodov v lesných pôdach. V lesných ekosystémoch je práve v pôdach sústredené každoročné najaktívnejšie dianie v celom lese (humifikácia, najmä mikroorganizmami, a i.). Z hľadiska prínosov pre lesnícku prax treba poukázať na jeho klasifikáciu ekologických jednotiek, pri ktorých by sa nemala použiť stromová metóda ťažieb. Na týchto lokalitách je neprijateľné odviešť stromy aj s korunami, lebo by sa tak neprípustne ochudobnili stanovištia o základné živiny.

Výsledky vedeckej činnosti publikoval vo viac než 500 prácach (pôvodné vedecké práce, monografie, referáty na konferenciách, odborné práce a pod.), na ktoré sa zaznamenalo takmer 1 200 citácií a ďalších ohlasov.

O profesorovi nemožno hovoriť bez vyzdvihnutia jeho osobných vlastností. Zjednodušene sa dá charakterizovať ako vysoko pozitívna osobnosť s vyslovene kladným myslením a konaním. Jeho pokojné, uvážlivé, spravodlivé rozhodovanie ho zaviedlo aj do už spomínaných funkcií.

Jubilantovi gratulujeme a prajeme, aby mu bolo dopriate čo najlepšie zdravie, krásne a harmonické rodinné zázemie, dobrá atmosféra na pracoviskách a veľa síl do ďalšej pozitívnej práce pre slovenskú environmentalistiku.

Ctibor GREGUŠ
 Daniela KELLEROVÁ
Ústav ekológie lesa SAV
L. Štúra 2
SK – 960 53 Zvolen
e-mail: kellerova@savzv.sk